

TELEGRAFUL ROMAN.

No 48.

Анот. I.

Civili 20. Iunie 1853.

Telegraful este de doi ori pe săptămână: Miercuri și Sâmbătă. — Prezentarea sa se face prin Căminul de presă; în caz că nu se găsește la C. P. poște, ea va fi primită prin scrierile Francezei, adresate către redacție.

Prețul prezentării este pentru Căminul de presă de 7.50 lei pe săptămână de aniș 3. 50 lei pe săptămână pentru celelalte tipuri de prezentări în Monarhia de aniș 8. 50 lei pe săptămână de aniș 4. 50 lei. Inserate se plătesc pe 4. 50 lei pe săptămână și pe zi.

Deputat telegrafic.

Скътари 15 Iunie к. п. Prințipalele Mădăritelor а квітатъ порякъ, сь стрягъ кт се пôte маі нълге тръне пергълате ші се ле тримъ ла Шема. Порта а рефсатъ аігmaticissimъл Pschie!

Тръне дн Търчя днкеіре.

Днтърчя бізантинъ днкъ а допнлъ прете попоре фърте деосевте, днкъ еле аф остъ днтрезлате prin легътера реліціоней: квітъ пе Българі, пе Стрѣ ші пе Ромъні аш днтросъ ла леуга крещіонскъ; акъта днкъ ліпсеіе ші ачета легътеръ, ші прелъгъ чърта семіндіелоръ с'а адаосъ днкъ ші чеа а дескѣтрей реліціосе, ва ачета дн зрът а прелъгнлъ прете чърта семіндіелоръ, деш ачета днкъ регълъ пре пзінъ сь іеа дн сокотіндъ. О скъларе пентр Търчя аръ кам еі prin потіндъ, декъ дъса с'аръ штрїні стрлскъ нъмаі прелъгъ Константінополе, ші прелъгъ днтреїзрълъ ачестей дн Европа ші дн Асія, ші аръ концентра дн ачета потернскъ псеціоне мїаітаре потеріе селе, ші аръ ремъне десътретъ де аменіціторіеіе вейнѣлъ nordікъ prin статарі васале. О астреліеіе де ідез ші Енглеліеіе се ведъ а о аве днаїтета окілоръ, каріе ла знъ асеменеа касъ ші аръ гъсі сокотела лоръ, ші побореле, кам есте челъ сьресскъ, аръ днтінде кз вепъ сѣтъ тѣла спре ашя чеа. Timesалъ (дн 29 Маїс) се паре а нъне маре пондъ пе знъ асеменеа планъ, днкъ нъ се чере о маре акъціре де мїте суре а дештра, кз знъ асеменеа планъ нъ се поте нъне дн лъкране фърте де о тотале дърълларе діалънтр а днтреїцїей търчешї, ші фърде ашестекъ дн асаръ. Ла знъ асеменеа касъ ші аръ ашя кз вепъ сѣтъ мълго феліарї де интересе сокотела лоръ, ашме ші іерархїа греческъ маі дналтъ, каре prin гъра Патриархїаіе сѣе се зїче, кз с'аръ еі енпціатъ днкоптра протекторатълаі Pschie. Днкъ ачестъ интересъ алъ іерархїей гречешї есте кз тотълъ нстредѣ, фанарїоціі кѣпгър дѣла Търчя Патриархатълъ, ші вепдъ епіскопїеле; епіскопълъ тнде оїле селе маі апаръ декътъ знъ лашъ, ші ачета сїстемъ се естінде нъ нъмаі прете провинціеле гречешї, даръ ші прете челе славїче, каре фърте мълтъ пгтїмескъ дн прїчина ачета. Ачестей сїстеме де тълкѣторїеіе воръ нъне провинціеле славїче, дндатъ че воръ поте, каптъ, ші Pschia ле ва спрїціні днтр'ачета, квіт дн интересъ еі зече де а ашеза дн провинціеле славїче епіскопї славї дн локълъ челоръ гречешї, пентр ка ашя сь деіе потереа вісерїческъ дн тълї рсесїї, сѣе челъ пзїцінъ славїче. Ршїї шї аш квітатъ prin декларационеа дн контра патриархїаіе греческъ кз вепъ сѣтъ знъ нъшеръ маре де вотърї дн Търчя славїкъ.

Фърде асемънаре маі чїстїтъ е пзїціца вървандлоръ ка Гавранїн, карїе тръскъ допнїреа рсесекъ шї се сілесекъ а се апъра де дъса; пої анѣ індіціатъ маі адеосорї ла ачета prin По.нопї стърпїтъ свдславїкъ, аптрїсїкъ егерїе, а кърїе інелїнцъ, фїндѣ еа спрїцінїтъ де Търчя ші кз вепъ сѣтъ ші де Англїа, нъ есте недлсепнатъ, маі въртосъ дн Сервіа, каре рекопше днтр'енъ кїнъ вїлї еполънтеле неатрїрїей селе адмїнїстратїве шї але васалїтїей селе політїче, кареа нъ е греа. Днкъ Сервіа е нъмаі о парте мїкъ а славїстълї meridїонале, челемалте асаръ де пзїцінъ нътеросїлї Монтенегрїнї стдъ днкъ тотъ свѣт немізлочїта допнїре търческъ. Пентр ачесте есте Pschia скъталъ шї апърторїелъ, іаръ обїектълъ зрей сактъ Търчїі, ші маі въртосъ копаціоналістїі грекїї ла Мохамеданїсїа. Фърте а ахъторїей стрїнъ, ва пзетемъ зїче, кз фърте сілъ, нъ се потъ тълърї ачесте днтреїзрърї: чїне сь десъгълїаскъ пе постемї славїчї дн Боснїа шї Ернеговїка, шї пре пропрїе-

тарї търчешї дн Българїа? Астрелїеіе де ізстрѣрї се днтресекъ, ка дн Сервіа, prin оторъ, сѣе ка дн Греція, prin ахъторїей стрїнъ, ашя даръ prin інтервенціоне. Ачета інтервенціоне ва еі даръ дн зїца, дн каре Порта, стрѣторїей де побореле селе шї де інцизационїе стрїне, се ва лъса де прїнципїлъ сѣе де стдъ, рѣндъ де зї. Де ашї днкълъ днтреїраре ашя нъмїтъ оріентале, адекъ: кьдереа маі кзрїндъ сѣе маі тързїа а днтреїцїей търчешї, каре ва траде днкъ сїне о скїпъаре а ізстрѣрїлоръ терїторїаі дн Европа шї о іюдїфїкаре сѣе маі бїне зїкандъ о рѣстрънаре а еквілівралї екзропесекъ, ва стрѣбате дн тоте тракціонїеле свропене маі марї, шї стареа чеа несъверїтъ а ренїпроцїей глїрї дн арме се ва фаче тотъ маі несъверїтъ, пълъ кьндъ воръ трезїа а траде савїа, ка сь скане де дъса. Кьндъ ва сосї ачестъ моментъ, нъ е кз потїнцїе де а о савне, квіт атърлъ дѣла детермїнаціїнеа персонале а воръ пзїцінї, днкъ ачета днтреїраре нъ се маі нôte нъне ла о парте, ка дн а. 1841, шї ачета е родълъ днткзкътрїей де акъм, орї чїне о а квітнатъ. Рсїа фърте дндолїалъ а азатъ чеа маі маре, дар нъ есклзсївъ парте, де трѣба а венїтъ аколъ, шї се vede кз дѣпа де о камдатъ п'а прелъгїтїеіе тôte мїзлочїеле, спре адлїчїеіе да пзїтлѣ естрѣмъ; газетеле рсесїї сактъ фърте тькате деспре кзрїереа чеа позъ а тределоръ дн Търчя, еле днтр'отъшескъ нъмаї шїрї стрїне днтр'енъ тонъ фърте modestъ, ашя днкътъ нъ с'а фактъ днкъ пемїка спре а днкъгїя пе попорълъ рсесекъ дн прївіца ачестей дѣла. Дн оріенте днкъ, аколо а аръкатъ мїцізїнеа лзі Мелїкѣф дестале скїптеїе. Din Ascland.

Monarhia Абстрїакъ Трансіванїа.

Сївїлї 18 Іун. Деспре шїрїеа че ле днтр'отъшїрїемъ дн Пр.трекскъ дн Молдавіа фате о кореспндїнцъ дн Віена знеле въгърї де сѣтъ интересанці, шї зїче, кз шї пе лъгъ пондеросїтатеа ачесторъ шїрї, каре котроескъ пе тôte челемалте нôte шїрї дн Константінополе, шї пе лъгъ днтреїрїрареа, кз акъта маі кз нъ маі нôte фї дндолїалъ деспре днтр'арееа Ршїлоръ дн прїнципате, тотъшї тредѣ сь авепѣ сперанцъ, кз днтр'арееа Ршїлоръ дн прїнципате днкъ нъ аръ траде днкъ сїне знъ рсеселъ, шї кз саїма, каре с'аръ фї лъдїтъ prin маї мълге газете, квіткъ адекъ прїнципї стъ пълїторї аї Молдавіей шї Ромъніей, с'аръ фї днделескъ кз діпанълъ, ка ла кълкареа Ршїлоръ дн прїнципате, сь шьрсесекъ ачесте, шї сь се ретратъ кз канчеларїеле лоръ дн Константінополе, ка ашя сь протестеїе аспра віолациїей трактателоръ нъ ар фї адевератъ (?). Де шї днкъ ачесте ашме сълтъ нъмаї фанфаронаде а газетелоръ фрїндозешї, че вїсѣзъ де конвенціїнеа дѣла Балта ліманъ, фърте сь кзїете, кз ачета нъ а редїкатъ трактателе де маї найнте, тотъшї нъ се нôte тьгдїсї, квіткъ днтр'арееа Ршїлоръ дн ачестъ моментъ аръ еі кз атлъ маі неацѣнтатъ, кз кт днкъ шїрїеле де пе зрът дн Константінополе, іаръ маі въртосъ дн пълїкареа ачестей лоте чїркъларе а контелгї Неселпроде нъ се нôte пресъзїне ачестъ евинеметъ ашя аїрїоне, квітъ сьршїтълъ еі дн Порції днкъ рсеселаре де 8 зїе, каре даѣа с'а ізпрївїтъ дн 5—17 Іунїс. — Маї департе зїче ачесте кореспндїнцъ: Ла релациїнеа де фадъ есте фърте амесратъ тїмълїа а кіета лъареа аїнте ла о фантъ, кареа аратъ днведератъ кз Англїа шї Франціа маї найнте п'аш кздетатъ астрелїеіе, шї нъ лї се пзрѣ нїцї де кам а фї перїклїтатъ свверанїтатеа Порції, кьндъ еле аш рекопскъ протекторатълъ знъї свверанїт крещїонскъ аспра сьзвїшлоръ крещїонсї аї Салтанълї. Довадъ спре ачета есте протоколъ аспра кавсеї Греціей дн 3. Феврварїї 1830. Nr. 3.

dorele postre прэ греа, пентры кь ачеста а тrespітї съ адскї ла concopандї дрентерїе аспандоррї дьрїдї, ка ачеле дреитерї але Релеї шї Франції, че шї контразікї, ної амї лкратї ачї апамаї де челе маї провазімї шї пьісітїорїе дорїнде, шї тrespе съ шї шьтрь-рісімї, кшкї стьпньїреа фьлгозескї дїн партеа сеа дї прївїнда ачеста токмї ашїа а дкратї. Дзпї о кшпньїре консмїнте с'а адскї ачеста парте ла сьршїтї; респьлатгї іа фостї компьпереа амвелорї позелорї фертане, каре с'аь адопатї дїн партеа амбаса-дорелї франгозескї фьрї респєраціоне.

Длїсь прекмї с'а помєнтї маї сьсї, а маї ретасї зпї обїектї алї negotіаціонелорї. Nсмї двїорїе сінгьрї нс а дефісї тоте. Фьр-пь зпї актї, каре сь о дитрьескї, шї сь асекьрезе фантїка, пре-кмї шї іnvіолаціе есекьтаре а нобелорї фертане пентры віторїї, атгї дї прївїнда прїнчїпалї, кьт шї але зьтрьїлорї лї, нс потєс ачесте докмєнте, дзпї че челе де пайте аї фостї скїмьате, авеа дї окї пострї о алї валорє, дект челе дїнтїї. О гаранціє ера пентры дїмператлї кь атгїа маї кшпньїлорї, кь кьт ачеста е-ра сь өіе сінгьра сагісфачере, кареа о череа Маїєстатеа Сеа пен-трь іпжьрїа, че їа фькьтї портї прїн несїчерїтатеа сеа, шї кареа прїп зьртателе іпзрегьрї а фостї шї маї дїмператлї.

Прїнчїпеле Мєпчїкоф а фостї дїсерчїпатї, сь пьїзїаскї ачеста гаранціє прїнтр о конвенціоне, каре сь өіе ськькрїсї де елї шї де стьпньїреа тьрчєскї. Деспєр дїкеїареа зпїї трактатї о севїтї нс а фостї пічї одатї ворьтї.

Са івсї дї контра фортїе ачестїе конвенціонї, кь еа арї ськь-деа потереа сьверанї а сїлтаньїлї, шї кь сьвїт манта релїцієшїе не арї ачеза дїтрь зпї дрєнтї велїкї де а не местєга дї тrespїе дїу льтрьтє але Тьрчїї. Ної кьцєтїлї, кь ачеста арї өі о рьтїчїре, кшкї тєтерєа арї өі фьндатї нсмаї дї фантасїї, іарь нс дї фантї. Асчєлїї де конвенціонї сїсї шї трактате нс сьвїтї чева неовїчнїтї, шї нс потємї прїчєпє, прїп че сьлїтї елє сьверанїтїдї сїлтаньїлї маї мьлгї преждїціоєе де кьтї канїтїлаціонєлє, сїсї алтє актє, че а кьдїгатї Авєстріа шї Франціа дєла Тьрчїа, пентры кь дьлї прї-чїпїлє дї прївїнда іndependїнцїє сьлтаньїлї рєшїєе тот зпа, декї зпї асємєнєа актї се дїтїнде прєстє зпї маї mare, сїсї маї мїкї нспєрїї де сьвїсїпї.

Ка сь сє дее алтїє потєрї дї фьнорєа зпї стьрїно кредїнцїє о гаранціє конвенціоналї, а фостї сїгїтї дї тоте тїмьрєлє ісгї-рїчє. Дї тїмьлї рєформациєшїє аї дїкеїатї деосєвїтє потєрї, ва дї-сшї потєрїє чєлє тарї католичє трактате сїсї конвенціонї, — прїп каре протєстанцілорї се сєкьрїсарї зпєлє прївїлєціє, лїбєртїдї шї зшїорьрї. Шї акьма се базїазь аколо псєдїсїнез чєтгїдєпї а ачестїє кредїнцїє не конвенціонї, шї потєрїє, каре аї датї асчєлїї де гаранціє, нс лє шїнї преждїціоєє пічї пентры дрєнтрьїлє лорї сьвє-ранє, пічї пентры іndependїнцїа лорї політїкї. Кь атгїа маї мьлгї сє потєс асчєлїї де актє дїкеїа кь потереа іnvїсїманї, фїнд кь прїп се сьвїсїпїї кредїнцїєшїє с'аь зьтїматї де мьлтє орї, шї сє ворї маї вьтїпїа, нс нсмаї дї лїбєртїлїє лорї, чї шї дї прїпрїєтїдї, шї есістїнцїа лорї.

Че сє атїнцїє де фактїї дїсшїї, елї шї конєтї, шї форма зпєї „Конвенціонї“ че амї прїоєс о ної нс єстє нїмїкї ної дї прї-вїнда протєкторатлї рєліцієшїє. Конвенціонєа дєла Каїнарї, прїп каре портї се фїндаторєшїє а да кредїнїлорї шї бїсєрїчїє лорї ста-торнїк ськтїнцїє, єстє дєсгїлї пентры дрєнтлї пострє де іnvїгї-арє шї де дїтрьїрїє. Ачєсгї дрєнтї с'а дїтрьїтїї де ної дї тра-ктатї дєла Адріанополє, шї с'а фортїлїатї маї хотьрїтї. А-чєсгї трактатї дїтрьрєше не тоте чєлєлєгтє, елї с'а дїкеїатї ла авьлї 1774. Ашїа дарї ної сьлєтємї де 80 ані дї прїпрїєтатєа нєгьрї шї алї ськрїсїлї дрєнтї, че акьма се зпєлє ла дїноїалї, шї а кьрї рєдїнїцїарє се прївєдє га о ськїмьарє а тьтьрорї рє-лацієнєлорї пострє де маї пайте кьтре портї отоманїкї, прїп ка-рє ної дї фантї ажапїєтї ла донпїреа нєстє чеа маї mare парте а сьвїсїпїлорї поршї. Де вьлї сєшї, декї амї өі фостї ної дї тотї тїмьлї аїлєкадї, а авьса кь ачєсгї дрєнтї (прє кшї вьрєа нє фьндатлї прєвєсї сь не дїфьршїтє) ної амї өі авьтї спрє ачє-ста окасієнє дєсгїлї. Кь деосєвїрє амї өі аїлатї ної ачєста дї тїмьлї чєлї маї ної, кьндї Еуропа а фостї чєрєчєтатї де апархї, стьпньїрєлє стєтєсї фьрї потєрє дїпайтєа дїкьлїчїтрьлорї сєлє дїн дїотрь, шї атєнцієнєа лорї, ка шї елє дїсшїї аї фостї рєкламатї де рєволїдїєнєа дєла авьсї. Атгїчєа а фостї дєскїсї дї рьстрїтї

зпї кьмшї ларгї пентры планє атїбїціоєє, кь карє не дїфьршїтї а-сгїлї. Де амї өі авьтї ної асємєнє тєндїнцїє, амї өі аїєнтатї ної спрє рєалїсарєа лорї рєстаторнїчїрєа пачєї дї Еуропа? — Амї өі дїпьрїтїї ної потєрїє пострє дїтрьїтї modї, ка сь адь-чємї вєчїнїлорї пострїї прїп елї ажторїї моралє шї материалє? Нє амї өі сїлїтї ної ашїа де зєлосї (прєкмї дїтрь адєвєрї а фостї) а дїпька алїадїї пострїї дїтрь сїєнє, шї сь дїлътрьїтї тоте, че арї дїпнєдєка дї фантї о стрїнєс алїандї дїтрьє потєрї. Ної амї өі льсатї стьпньїрєлє єзропєнє сь сє льптє дїтрьє сїєнє, сїсї кь рєсклїадїї лорї сьвїсїпї, шї амї өі пьрчєсї фьрї дїпнєдєкарє спрє дьпїтє „полїтїчїє дє окаяцієнє“ че піо дїпшїтї. Акьма дїсїє зпїє дїн порочїрє ordїнєа оьщєскї єстє дї тотї локьлї лєгалє дїтрьїтї, зпїє стєтелє, че сьлїтї рєстєзарєтє не лєцїзїлї лорї тєрєнї, потї дькра лїєрїї, шї дїсїєнє асїрїа потєрїлорї лорї, арї өі аїлєчєрєа момєнтлїї пентры о асчєлїї дє політїкї де вьлї сє-мї прє сінгьларї. (Ва зьпа.)

Дєла маршїнї 16 Існї. Пьлї акьма давє аї трєкьтї не аїчї вьрє о фамїліє дїн вєчїна цєрї ротьпєскї ла вьлє пострє, прекмї сє асдє, нс ворї вєнї мьлдї дїн прїчїна фамїєшїє дєспрє дїтрьарєа мь-скалїлорї дї прїчїпїлє, шї а маї мьлгорї дїтрьєоньїрї, че дїтїм-пїнїтї не ла вьлї. Зпї нєгьцєторїї дєла Брьїла не дїкредїнцїєтї, кь пьлї асгїлї дїкї нс арї өі дїтратї мьскалїї, дар не сїєнє, кь дїн лїєса корьвїлорї нс сь дїкаркї вькатє аколо, шї де ачєєа ачєстє аї ськьзгїтї фортє тарє дї прєцїї, шї адєкї кїла де кькьрьзкї кь 70 лєї, де орьз кь 28 лєї, іарь мєїлї кь 1 галєнї, шї нс сє асчї мьцїрїї пічї кь прєцлї ачєста. Тїмьлї змьлгї не аколо фортє єнїї, нс сь рїї пічї ла ної, де шї плїоїє трєкьторїє не чєрчєтєтї дї тгтє зїлєлє. — Ла дршїтї сє зькрї бьрьєтєшє, шї єстє зпї че прє фьтмосї. Комерцїєлїє шєрїє дїцїї ка не тїмьлї ачєста.

Вьнгьрїє. Арадї 15 Існї. Алатгїєрї авьрїшїї порочїрє дє а вєдє дї чєтатєа пострї, фаворїцї фїндї шї дє тїмьї, о рарї сєлє-пїтатє. Прєсєїнцїа Сеа Д. епіскопї грєко рєсчрїтїєнї Проконїї І-вєчковїчї, каре єстє дїтрьїтї дє Маїєстатєа Сеа ч. р. апостолїкї дє епіскоплїє пострї дїєссанї, дзпї че прїмі дї Карловєцї дарьїлє архїєрєшїї, пїнї дї 13 алє ачєстїє дїтрьарєа сєа дї рєшєдїнцїа дїєсєсї, ла карє єстє кїєматї а пьєторї тьрџа кредїнцїонїлорї. Вєнїрєа Мьрїє сєлє а фостї маї мьлгї сьрїрїнцїтїорї, декїт прє-злїтї, шї де ачєєа де шї опор. консїсторїє а сгьрїлїтї сь пьлї дї ль-крєрє орї че арї адьчє спрє дїфьртєсцєдарє зїлєї ачєстїє, шї с'а фостї трїмїсї шї програмлї, дзпї карє сь сє шїпї сєлєпїтатєа Прєсєїнцїє сєлє спрє ановарє, тогшї, че с'а фькьтї, с'а фькьтї нсмаї дї прїтї, кьчї Прєсєїнцїа сєа прїмїндї програмлї кь вькь-рїї дї кьльторїа сєа, ажпїлїндї дї 11 алє ачєстїє дї Тїмїшорї, дї 12 шї дїщїнцїє не рєспєктїєлї консїсторїє, кь не 13 пєла 5 орє дзпї амєзі ва сосї ла Арадї. Дєшї прџопрєсїєрїєлї Арадїлї Д. Іоанє Рау дїкьношїнцїє не клєрьлї шї попорлї дїн прџонопїатлї сїсї, шї сє фькьз тотї че сє потьфачє, дї ашїа ськьртї тїмшї; аної кь Прїсїдєлє комьнїтїдї рџмьлєшїї D. Dem. Хаїка алєргї ла Тїмїшорї спрє а артїа дїн партеа кредїнцїєсєлї попорї вькьрїа, кь карє аїєнїтї не вьїтїлї сїсї Архїєпїсчїрїї, шї спрє а чєрє іnvїацієнєлє дє дїєсї. Дїтрь ачєєа сє нотїрї тџтє азкторїтїдїє мїлїтарї шї чїлїлї лєва парте ла ачєстє фєсгїєвїтатє. Сє адьсчї іарьї вєрдє шї кьрїєтї вєрїї шї сє дїфьртєсцєдарї вїдїєлє, не зпїє ерї дїтрьарєа, шї кьртєа бїсєрїчїє катєдрєлє, дї бїсєрїї сє аїдєрїлї нєстє тџтї зпї кџворї вєрдє дї сємїї дє вькьрїї. Ла 3 орє сє шїпї вєчєрїїа, зпїє фь фадї о мь-дїлїє дїн клєрї шї попорї. Ла 4 орє плєкї дєнстїацієнєа дї маї мьлгє картє шї калєшї спрє дїтїмїнїарє, шї сє асєзлї нєстє по-дєлї Мьрєнєлї зпгї отарьлї Арадїлї пої. Д. Адвокатї Іоанє Поповїчї, шї Д. Прџон. Вїлагџмьлї Т. Поповїчї дїпайтарї маї дє-партє кь зпї Батарї фьтмосї траєї дє 4 тєлєгарї дїфокаці зпїлї сє дїтгїлїрїє кь дїпалтлїї дїєнє, не карє дїлї пострїє кь тџтї рєвє-рїнцїа а сь сїї дї ачєстє помпїєсї тьрєкьрї, шї а контїнєа дї тьрї-сєа кьльторїа маї дєпартє. Прєсєїнцїа сєа прїмі ачєстє атєнцієнє шї дїпалтї стїмї кь вькьрїї атгї маї mare, кь кьтї ерї коньїсїє кь рџмьлїї цїє прєцїї не маї тарїї сєї. — Пєтрєкьтї дє кьлєрєшїї рџ-мьлїї дїн Мїкьлєка шї Сєтїкьлєшїї, шї зьтрьїтїрєлє дє дєнстїацієнєа сьр-бєскї, карє епїсє дїпайтєа Прєсєїнцїє сєлє маї пайтє шї сь дї-тїмїнїатї дє о плїоїє вьлїчїкї, ажпїєсє Мьрїа сєа ла локьлї, зпїє дї

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Mercuri și Sâmbătă. — Prenumerarea se face în Sibiu la expeditorul foiei; pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către expeditorul.

N^{ro} 48. ANUL I.

Sibiu 20. Iunie 1853.

Pretul prenumerării pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c.; iar pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. iar pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Pag. | 203

Depeșe telegrafice.

S c u t a r i 15 Iunie c. n. Principele Mencicofu a căpătat poruncă, să stringă cât se poate mai multe trupe neregulate și se le trimite la Șumla. Porța a refuzat ultimativ Rusia!

Trebile în Turcia.

înceiere.

Împărăția bizantină încă a domnită peste popore foarte deosebite, însă ele au fost împreunate prin legătura religioasă: căci pe Bulgari, pe Sărbii și pe Români i au întors la legea creștină; acuma însă lipsește și acesta legătură, și prelângă certa semințiilor s'a adăos încă și cea a desbinării religioase, ba acesta din urmă a precumpănită peste certa semințiilor, deși acesta după regulă pre puțin să ia în socotină. O scăpare pentru Turcia ar cam fi prin potință, decât dănsa s'ar mărini strâns numai prelângă Constantinopole, și prelângă împregiurul acestei din Europa și din Asia, și ar concentra în acesta puternică pusețiune militară poteri se, și ar rămâne despărțită de amenințatoriul vecin nordic prin staturi vasale. O astfel de idee și Englezii se vedu a o ave înaintea ochilor, cari la un asemenea cas și ar găsi socolălor, și poporele, cum este cel sârbesc, ar întinde cu bună sémă mâna spre așa ceva. Timesul (din 29 Mai) se pare a pune mare pondă pe un asemenea plan; însă nu se cere o mare ascuțire de minte spre a demonstra, că un asemenea plan nu se poate pune în lucrare fără de o totală dărăpănare dinlăuntru a împărăției turcești, și fără de amestec din afară. La un asemenea cas și ar afla cu bună sémă multe feluri de interese socolălor, anume și ierarhia grecească mai înaltă, care prin gura Patriarhului se zice, că s'ar fi enunțat în contra protectoratului Rusiei. Însă acest interes al ierarhiei grecești este cu totul putred, fanarioții cumpără dela Turcia Patriarhatul, și vând episcopiele; episcopul tunde oile se mai amar decât un pașă, și acesta sistemă se estinde nu numai peste provinciile grecești, dară și peste cele slavice, care foarte mult pătinesc din pricina acesta. Aceste sisteme de mănători vor pune provinciile slavice, îndată ce voru pot, capăt, și Rusia le va sprigini într'acesta, căci în interesul ei zace de a așeza în provinciile slavice episcopi slavi în locul celor grecești, pentru ca așa să devie poterea biserică în mâni rusești, se cel puțin slavice. Rușii și au câștigat prin deciarățiunea în contra patriarhatului grecesc cu bună sémă un număr mare de voturi în Turcia slavică.

Far'de asemănare mai cinstită e năzuința bărbaților ca Garaceanin, cari urăscu domnirea rusescă și se silescu a se apăra de dânsa; noi amū indigitatū mai adeseorī la acēsta prin Polonī stărnită sudslavică, antirusică eteriă, a cărei influință, fiindū ea spriginită de Turcia și cu bună sémă și de Anglia, nu este neînsemnată, mai vărtosū în Serbia, care recunōște într'unū cipū viiū emolumentele neatărnărei sele administrative și ale vasalității sele politice, carea nu e grea. Însă Servia e numai o parte mică a slavismulū meridionale, celelalte afară de puținū numeroșii Montenegrii staū încă totū subt nemizlocita domnire turcescă. Pentru aceste este Rusia scutulū și apărătorulū, iară obiectulū urei sântū Turciū, și mai vărtosū conaționalistiū trecuți la Mohamedanismū. Fără de ajutoriū străinū, ba putemū zice, că fără de silă, nu se potū lămuri aceste împregiurări: cine să despăgubiască pe moslemi slavici în Bosnia și Erțegovica, și pre proprietariū turcești din Bulgaria? Astfeliū de giurstări se lămurescū, ca în Serbia, prin omorū, seū ca în Grecia, prin ajutoriū străinū, așa dară prin intervențiune. Acēsta intervențiune va fi dară din zioa, în care Pórta, strămtorită de popórele sele și de insinuațiunile străine, se va lăsa de principiulū seū de statū, rândulū de zi. De aci încolū întrebarea așa numită orientale, adecă: căderea mai curândū seū mai târziū a imperăției turcești care va trage după sine o scimbare a giurstărilor teritorialī în Europa și o modificare seū mai bine zicândū o răsturnare a echilibrulū europenescū, va străbate în tote tractațiunile europene mai marī, și starea cea nesuferită a reciprocei gătirī în arme se va face totū mai nesuferită, până cândū vorū trebuī a trage sabia, ca să scape de dânsa. Cândū va sosi acestū momentū, nu e cu potință de a o spune, căci atărnă dela determinațiunea personale a unorū puținī, însă acēsta întrebare nu se mai pôte pune la o parte, ca în a. 1841, și acēsta e rodulū încurcătorei de acum, orī cine o a căștigatū. Rusia fără de îndoială a luatū cea mai mare, dar nu exclusivă parte, de tréba a venitū acolo, și se vede că dânsa de o candată n'a pregătitū tóte mizlócele, spre a păși la puntulū estremū; gazetele rusești sântū fórte tăcute despre curgerea cea nouă a trebelorū în Turcia, ele împărtășescū numai știri străine într'unū tonū fórte modestū, așa încătū nu s'a făcutū încă nemica spre a încăpăia pe poporulū ruscū în privința acesteī cause. În oriente însă, acolo a aruncatū misiunea lui Mencicof destule scinteie. Din Ausland.

Monarhia Austriacă

S i b i i ū 18 Iun. Despre știrile ce le împărtășirămū în Nr. trecutū din Moldavia face o corespundiță din Viena unele băgări de sémă interesanți, și zice, că și pe lângă ponderositatea acestorū știri, care cotropescū pe tóte celelalte nóe știri din Constantinopole, și pe lângă împregiurarea, că acuma mai că nu mai pôte fi îndoială despre întrarea Rusilorū în principate, totuși trebuie să avemū speranță, că întrarea Rusilorū î principate încă nu arū trage după sine unū resbelū, și că faima, care s'arū fi lățitū prin mai multe gazete, cumcă adecă principiū stăpănitoriū a Moldaviei și Romăniei s'arū fi înțelesū cu divanulū, ca la călcarea Rusilorū în principate, să părăsescă aceste, și să se retragă cu cancelariile lorū în Constantinopole, ca așa să protesteze asupra violațiunei tractatelorū nu ar fi adevratū (?) De și însă aceste faime sântū numai fanfaronade a gazetelorū frăntozești, ce viséză de convenșiunea dela Balta limanū, fără să cugete, că acēsta nu a redicatū tractatele de mai nainte, totuși nu se pôte tăgăduī, cumcă întrarea Rusilorū în acestū momentū arū fi cu atât mai neașteptată, cu cât după știrele de pe urmă din

Constantinopole, iară mai vărtos din publicarea acestei note circulare a contelui Neselrode nu se pôte presupune acestu evinémentu așa aprópe, căci sfârșitulú eí dá Porții încă resuflare de 8 zile, care dabea s'a izprăvitú în 5—7 Iuniu. — Mai departe zice acésta corespundința: La relațiunea de față este fórte amesuratú timpulu a ciema luarea aminte la o faptă, carea arată învederatú că Anglia și Franția mai nainte n'aú cugetatú astfeliú, și nu li se păré nici de cum a fi periclitată suveranitatea Porții, cândú ele aú recunoscutú protectoratulú unuí suveranú creștinescú asupra subpușilorú creștinești ai Sultanuluí. Dovadă spre acésta este protocolulú asupra causei Greciei din 3. Fevruariú 1830. Nr. 3.

Acestú protocolú cuprinde din cuvântú în cuvântú următória cerere a înputernicituluí franțozescú regescú Duceluí de Montmorengi Laval:

„Înputernicitulú franțozescú se rógă de conferință, a îndrepta luarea aminte a sea la deosebita pusețiune în care se află guberniulú seú în relațiune cu o parte a populațiunei grecești. Elú representéază, că Franția de mai mulți secolí esercéază unú patronatú spețiale în favórea subpușilorú catolicí ai Sultanuluí, pe care acuma Maiestatea Sea pre creștinéscă cugetă a'lú depune în mánile fiitoriuluí suveranú din Grecia, în cât adecă se ține de acele provincie, din care este să se constitue noulú statú; lăpădânduse Maiestatea Sea pre creștinéscă de aceste prerogative, ea trebuie totdeodasă, și acésta este ea datóriă unei populațiuni, care a trăitú atâtú timpú subt protectoratulú predecesorilorú eí, a remáné pe lângă aceea, ca catolicií atât pe uscatú, cât și în insule, în organizațiunea, ce o va căpăta noulú statú, să căștigue garanțiă, că le va rămáné activitatea, ce Franția a esercitatú așa îndelungatú în favórea lorú. Înputerniciții Angliei, și Rusiei aú recunoscutú acésta dréptă cerere, și s'a întemeiatú ca în statulú noú, să se îngăduie catolicilorú liberulú și publiculú esercițiú alú servițiuluí dumnezeescú, să se garanteze proprietatea lorú, și episcopií lorú se rămánă pe lângă întregimea diregătoriilorú, privilegiilorú, și drepturilorú, ce le aú avutú subt protecțiunea regeluí Franției; și că în sfârșitú în conformitatea principiuluí acestei, și proprietatea veciei misiunii franțizești să fie recunoscută și stimată.“

Prin acestú actú diplomaticú formale a deciaratú Franția învederaú, că ea esercitéază o protecțiune spețiale în favórea catolicilorú subpuși ai Sultanuluí, și încă esenciale protecțiune, cât Franția cugetă că arú trebui a o ceda în parte. Anglia însă a precunoscutú acestú protectoratú franțozescú asupra subpușilorú catolicí ai Sultanuluí prin subscrierea înputernicitulú seú, și prin acésta nu gândi că arú călca suveranitatea înaltei Porți, și că s'arú periclita independința Turciei. De ce s'a scimbatú dară modulú de privire alú Angliei și Franției acuma dintr'odată, fiind că se lucră despre protectoratulú Rusiei asupra subpușilorú grecești ai Sultanuluí? Pentru ce se ține acuma periclitată independința și suveranitatea Turciei? Contrazicerea este pipăită. — Despre nota circulariă a contelui Neselrode aú gazetele cele mai însemnate următóriele opiniuni:

„Corespundința austiacă zice: Din cuprinsulú acestuí actú se arată aceea, ce noi amú înălțatú la tótă ocasiunea, că adecă iubirea de dreptate, și caracterulú loiale alú domnitoriuluí Rusiei escide tótă părerea tendințelorú neinimóse, agresive și siluitórie. Tocmai așa de serbătorești și solide sântú încredințările împăciuitoirie în acestú actú în privința acésta, ca totdeuna, și aicea zace negreșitú o înaltă garanțiă pentru păstrarea păcei obștești, căci de bună sémă numai o atare a esistenței și întregimei Porții arú poté lua proporțiunile unuí periculú

universale, și unui conflict european. După înfățișata notă a cabinetului rusesc, cererile lui au o parte meritoriă, și alta formală. În merit cere Rusiei garanția imunităților și privilegiilor bisericești grecești, sub espressa însemnare „a cultului ortodocșii orientale,” căci usuata mai nainte espresiune „a bisericeii greco-rusești” nu se vede a fi corespunzătoare, mai departe punctuală și credințioasă punere în lucrare a ambelor ferme, ce s’au slobozită în privința locurilor sfinte, în sfârșit restaurarea cupolei dela biserica S. Mormântu, și clădirea unei biserice, și spitalu în Ierusalim. Tăcându de punctele de pe urmă, ce sânt de natură secundară, propria întrebare despre S. locuri este ordinară. Ce se atinge de garanția imunităților, și privilegiilor bisericeii ortodocșii orientale, ea este mizlocită și impletită cuprincă în fermanul, ce într’aceea l’a slobozită Sultanul în 6 Iun. Escepția lucrului se vede dară a fi deslegată, și acuma se lucră numai despre forma, carea o cere Rusia spre securitatea sea. După acesta deslucire întrebarea și a pierdută ascuțitul, și este speranță, că se va afla un mizloc, care se învingă toate greutățile, și se împece pe amândoe părțile.—

Gazetele prusiane zic: Nota circulară, ce s’a dată reprezentanților străini în privința întrebării orientale, a pusă datorință asupra ambasadorei noastre de a se exprima cu împăciuitoare modă către amândoe părțile. — Gazetele din Franța zic numai atăta, că acesta notă a făcută acolo mare senzațiune, și că nu se învoescă partidele a afla în ea o deslegare împăciuitoare. — Constituționalul așă pe Franța asupra învinuirilor, ce i se făcū în aceea notă, și prin acesta a scăzut cursul. — Anglia se exprime așă: Ziurnalii vorbesc despre nota circulară, a cărei esire în S. Petersburg se privește ca o dovadă, cumcă Țarul ar fi hotărât a lăpăda mânușa Europei. Mai puțin o critică Timesul, Heraldul cere depărtarea Lordului Rusel și a Lordului Clarenton din cabinet, căci el zice, că capul lor cel slab a făcută resbelul probabile, și poltronăria lor ar fi în stare a’i face să se tărăie naintea Rusiei —

Nota lui Neseerde

continuare.

Ași merge pre departe, decă m’ași slobozi în detaliul slăbițiunei, înșelățiunei și mituirei, ce a comisă stăpânirea turcască, cându s’a lucrătă despre împlinirea oblegațiunilor ei, ce le a avută către noi, despre publicarea fermanului în Ierusalim, despre a lui insinuațiune la dirigătoriele subpuse, și despre punerea lui în lucrare. Comisariul turcescu, care spre acestu scop a fost trimis la Ierusalim, după asecurarea ambasadorei nostre, a cutezată a decia consulei noastre în Ierusalim, care a cerut citirea și inscripțiunea fermanului, cumcă el nu ar ști nimic de el, și că în instrucțiunea sea, nu s’ar pomeni despre acestu document. De și mai târziu în urmarea cererilor noastre dabea se citi, și se înscrie el în Ierusalim, acesta totuși s’a făcut sub restănger spre dauna bisericeii ortodocșii. Documentul însuși, de și se păstră forma principale, a fost în părțile esențiale scimbat. Scimbarea de căpeteniă este într’aceea, că se dedu patriarhului catolic dela pórta principala bisericeii din Vitileem. Acesta predare sta în contra cuvintelor fermanului. Preoțimea bisericeii ortodocșii, și credincioșii sei a fost prin acesta afundă vătămăși, căci după opiniunea de obște, ce s’a lățit în Palestina, posedarea ceie însemneză atăta, câtă posedarea bisericeii.

O astfel de divergență a espreselor promisiunii, ce cuprindea nota Sultanului către Împeratul, acesta învederată, prin lucrările și batjocurătorile vorbe ale ministrilor Sultanului îngeonată nesinceritate, a trebuit se miște pre pré înduratul nostru Împerat, care prin acesta s'a vezut violat în demnitatea sea, în încrederea sea amicabile, în ale sele religiose simțeminte și credință, ce le împărțește cu subpușii se, ca să céră fără întârziere o eclatante satisfacere. Acesta ar fi fost pentru Împeratul ceva ușior, decât Maiestatea Sea ar fi căutat un pretecsu spre umilirea imperiului otomani, precum nedreptele faime într'una afirmau. Însă Împeratul n'a vrut acesta. Maiestatea Sea a preferit a năzui o îndestulare prin pacinice negoțiauni. Mai odată a cercat Împeratul a mișca pe Sultanul la recunoștința nedreptului, care l'a comis asupra noastră și asupra intereselor sele proprie, făcându-l atent la greșele ministeriului se, și spre acestu scop a trimis Maiestatea Sea pe principele Mencicof în Constanntinopole.

Misiunea avea de scop două lucruri în privința întrebării S. locuri:

1- o A înoda negoțiauni în privința unei modifițiuni a definițatului ferman prin o convențiune noastră, care fără să iaie catolicilor libertățile, ce le au câștigat în timpul cel mai nou — (căci noi nu vrrom prin cerere despre luarea lor înderăpt, a aduce pe pórta într'aceea grea pusețiune către Franția, în care se află către noi) — să formuleze barem concesiunile într'unu mod, ca acesta să nu capete vaza unu triumf peste biserica ortodocsă, și ca ecuilibrul, ce sa redicat în dauna acestora, să se întorcă prin legiuitu ficsate desdăunări.

2-o Să se emită un act formal despre acesta învoială, care să deo satisfacere pentru cele trecute, și pentru viitori o garanție.

Partea dintăia a acestei însărcinări a fost pentru ambasadorele nostru pré grea, pentru că acesta a trebuit să aducă la consonanță drepturile amânduror părți, ca acele drepturi ale Rusiei și Franției, ce'și contrazic, noi am lucrat aci animați de cele mai probabili și păciuitoie dorințe, și trebuie să și mărturisim, cumcă stăpânirea frânțozescă din partea sea în privința acesta tocmai așa a lucrat. După o cumpănire consuminte s'a adus acesta parte la sfârșitu; rezultatul ia fost compunerea ambelor nouelor fermane, care s'au adoptat din partea ambasadorelui frânțozesc fără reservațiune.

Încă precum s'a pomenit mai sus, a mai remas un obiect al negoțiaunilor. Numai învoirea singură nu a decis tóte. Fără un act, care să o întărescă, și să asecureze faprica, precum și inviolabilea esecutare a nouelor fermane pentru viitori, atât în privința principului, cât și ale urmărilor lui, nu potéu aceste documente, după ce cele de nainte au fost scimbate, avea în ociu nostri o altă valóre, decât cele dintăiu. O garanție era pentru Împeratul cu atăta mai cumpănitóia, cu câtu acesta era să fie singura satisfacere, carea o cerea Maiestatea Sea pentru injuria, ce i'a făcutu pórta prin nesinceritatea sea, și carea prin urmatele giurstări a fost și mai învederată.

Principele Mencicof a fost însercinat, să năzuiască acesta garanție printr'o convențiune, care să fie scrisă de el și de stăpânirea turcescă. Despre înceierea unu tractatú osebitu nu a fost nici odată vorbă.

Sa pusă în contra formeî acestei convenţiunii, că ea ară scădea poterea suverană a sultanului, şi că subt mantia religiunei ne ară aşeza într'ună dreptă vecinică de a ne mesteca în trebile din lăuntru ale Turciei. Noî cugetămă, că acésta ară fi o rătăcire, cumcă temerea ară fi fundată numai în fantasiă, iară nu în faptă. Astfeliude convenţiunii seú şi tractate nu sântă ceva neobicinuită, şi nu putemă pricepe, prin ce sântă ele suveranităţii sultanului măi multă prejudiţioasă de cătă capitulaţiunile, seú alte acte, ce a căştigată Austria şi Franţia dela Turcia, pentru că după principiile în privinţa independinţei sultanului remăne tot una, decă ună asemenea actă se întinde preste ună măi mare, seú măi mică numără de subpuşi.

Ca să se dee altei poteri în favoarea unei străine credinţe o garanţia convenţională, a fostă usitată în tote timpurile istorice. În timpul reformăţiunei aú înceiată deosebitele poteri, ba însuşi poteriile cele mari catolice tractate seú convenţiunii, — prin care protestanţilor se securisară unele privilegii, libertăţi şi uşiorări. Şi acuma se baziază acolo puseţiunea cetăţenă a acestei credinţe pe convenţiunii, şi poteriile, care aú dată astfeliu de garanţia, nu le ţini prejudiţioasă nici pentru drepturile loră suverane, nici pentru independinţa loră politică. Cu atăta măi multă se potă astfeliu de acte înceia cu poterea musulmană, fiind că prin ea subpuşi creştineşti s'au vătămată de multe ori, şi se voră măi vătăma, nu numai în libertăţile loră, ci şi în proprietăţi, şi esistenţa loră.

Ce se atinge de factulă, elă şi constă, şi forma unei „Convenţiunii“ ce amă propus' o noi nu este nimică noi în privinţa protectoratului religiosă. Convenţiunea dela Cainargi, prin care pórta se îndatorează a da creştiniloră şi bisericei loră statornică scutinţă, este destulă pentru dreptulă nostru de invigiare şi de îngrigire. Acestă dreptă s'a întărită de noi în tractatulă dela Adrianopole, şi s'a formulată măi hotărătă. Acestă tractată întăreşte pe tóte celelalte, elă s'a înceiată la anulă 1774. Aşia dară noi sântemă de 80 ani în proprietatea negru şi albă scrisului dreptă, ce acuma se pune la îndoială, şi a cărui reînfiinţare se priveşte ca o scimbare a tuturoră relaţiuneloră nóstre de măi nainte către pórta otomanică, prin care noi în faptă ajungemă la domnirea peste cea măi mare parte a subpuşiloră porţii. De bună sémă, decă amă fi fostă noi în totă timpulă aplecaţi, a abusa cu acestă dreptă (pre cum vrea nefundatulă prepusă să ne înfrupte) noi amă fi avută spre acésta ocasiune destulă. Cu deosebire amă fi aflată noi acésta în tipulă celă mai noi, cândă Europa a fostă cercetată de anarhiă, stăpănirile stetău fără potere înaintea încălcitureloră sele din lontru, şi atenţiunea loră, ca şi ele însuşi aú fostă reclamată de revoluţiunea dela apusă. Atuncea a fostă descisă în răsărită ună câmpă largă pentru plane ambiţioase, cu care ne înfruntă astăzi. De amă fi avută noi asemenă tendinţe, amă fi aşteptată noi spre realisarea loră restatornicirea pacei în Europa? — Amă fi împărţită noi poteriile nóstre într'ună modă, ca să aducemă veciniloră noştri prin elă ajutoriă morale şi materiale? Ne amă fi silită noi aşia de zelosă (precum întră adevără a fostă) a împăca aliaţi noştri între sine, şi să înlăturămă tóte, ce ară împedeca în faptă o strinsă alianţă între poteri. Noi amă fi lăsată stăpănirile europene să se lupte între sine, seú cu resculaţi loră subpuşi, şi amă fi purcesă fără împedecare spre ţăntă „politicei de ocupaţiune,“ ce nio împută. Acuma însă unde din norocire ordinea obştéscă este în totă loculă legale întărită, unde statele, ce sântă restaurate pe legiuitulă

loru' terenü, potü lucra liberü, și dispune asupra poterilorü lorü, arü fi alegerea momentulu' pentru o astfelü de politicä de bunä sémä pré singulariä. (Va urma.)

D e l a m a r g i n i 16 Iuniu. Până acuma dabé trecutü pe aici vreo 6 familie din vecina țérä romänescä la bäile nöstre, precum se aude, nu vorü veni mulți din pricina faimeï despre întrarea muscalilorü în principate, și a mai multorü îngreonări, ce întimpinä pe la vămï. Unü neguțetoriü dela Bräila ne încredințezä, că până astăzi încă nu arü fi intratü muscaliï, dar ne spune, că din lipsa coräbiilorü nu se încarcä bucate acolo, și de aceea aceste au scăzutü förte tare în prețü, și adecä cila de cucuruzü cu 70 lei, de orzü cu 28 lei, iarä meiulü cu 1 galbenü, și nu se aflä muștirii nicï cu prețulü acesta. Timpulü umblä pe acolo förte bunü, nu e rău nicï la noi, de și ploile trecätoarie ne cercetözä în töte zilele. — La drumü se lucrä bärbätește, și este unü ce pré frumosü. Comerčiu' merge știți ca pe timpulü acesta.

Pag. | 209

Ungaria. Aradü 15 Iuniu. Alaltäierï avurämü norocire de a vedé în cetatea nösträ, favoriți fiindü și de timpü, o rarä solenitate. Présfințoa Sea D. episcopü greco resäriténü Procopiü Ivacicovici, care este întäritü de Maiestatea Sea ce. r. apostolicä de episcopulü nostru diecesanü, după ce primi în Carlovețü darurile arhieresti, ținü în 13 ale acestei întrarea sea în reședința dieceseï, la care este ciematü a păstorï turma credințioșilorü. Venirea Märieï sele a fostü mai multü surprinzätöriä, decât pregätitä, și de aceea de și onor. consistoriu a stäruitü sä punä în lucrare ori ce arü aduce spre înfrumșetarea zileï acesteï, și s'a fostü trimisü și programulü, după care sä se ținä solenitatea Présfințieï sele spre aprobare, totuși, se s'a făcutü, s'a făcutü numai în pripä, căci Présfinția sea primindü programulü cu bucuriä în călätoria sea, ajungändü în 11 ale acestei în Timișörä, în 12 și înștiinä pe respectivulü consistoriu, că pe 13 pela 5 öre după amézï va sosi la Aradü. Decï protopresbiterulü Araduluï D. Ioane Raț încunoștință pe clerulü și poporulü din protopopiatulü seü, și se făcu totü ce se potuface, în așia scurtü timpü; apoi cu Presidele comunității romänesti D. Dem. Haica alergä la Timișörä spre a aräta din partea credințiosulu' poporü bucuria, cu care așteptä pe iubitulü seü Arhipästorü, și spre a cere inviațiunile de lipsä. Într'aceea se poftirä töte auctoritățile militari și civili a lua parte la acésta festivitate. Se aducä iarbä verde și cränguri verzi și se înfrumșetärä ulițele, pe unde era întrarea, și curtea bisericeï catedrale, în bisericä se așternu peste totü unü covorü verde în semnü de bucuriä. La 3 öre se ținü vecernia, unde fu față o mulțime de clerü și poporü. La 4 öre plecä deputațiunea în mai multe caräte și calești spre întimpinare, și se așezä peste podulü Mureșuluï lângä otarulü Araduluï noü. D. Advocatü Ioane Popovici, și D. Protop. Vilagoșuluï T. Popovici înaintarä mai departe cu unü Batarü frumosü trasü de 4 telegari înfocați până se întâlnirä cu înaltulü öspe, pe care îlü poftirä cu tötä reverința a sä sui în acésta pompösä träsürä, și a continua în tränsa călätoria mai departe. Présfinția sea primi acésta atențiune și înaltä stimä cu bucuriä atât mai mare, cu câtü era convinsä că romänii știü prețulü pe mai mariï sei. — Petrecutü de căläreții romäni din Micälaca și Semiclușü, și urmäritü de deputațiunea särbescä, care eșise înaintea Présfințieï sele mai nainte și fu întimpinatä de o plöiä bunicicä, ajunse Märia sea la loculü, unde îi eșise clerulü și poporulü înainte. Aci binevoi a sä coborä din caretä, și a primi energiösa cuvântare a D. Prot. I. Raț, la care M. sea spre bucuria și mângäierea tuturorü romänilorü respunsä în terminï călduroși și străbätători la inimä, că nimicü nu dorește mai tare și

mai sinceru, decât înflorirea bisericeii și fericirea națiunii sele, și că unu românū adeveratū va îngriji de înaintarea lorū. Mai departe la podulū de piatră fu salutată Présfinția sea de D. vice căpitanū alū Orașului Dim. Ebeșfalbi, care îi exprimă simțemintele Orașenilorū în limba germană. Iar la capulū podulū îlū întimpinară Escelenția Sea Generalele comandante alū cetății cu o mulțime de ofițeri în paradă. De aci se mișcă ductulū în pași prin o mulțime de ómeni dânduī comitiva și gendarmeria împerătésca pă'n la piațū, unde îlū așteptaū preoții, îmbrăcați în suite bisericești cu baldahinulū și cu praporii, iară teologii, preparanzii, gimnasiști și normaliști români, precum și scolarii din clasele elementari cu stégurile lorū făciaū spalire. Aci se dete Présfinția sea giosū, și îmbrăcându se în ornatū bisericescū, plecă subt intonarea unei cântării împrovisate de D. Professore de Teol. P. R. și resunetulū clopotelorū între aruncături de florī și de versuri din mânia fetițelorū române îmbrăcate în vestminte albe, subt asistința de 5 protopopi către biserica catedrale, în carea se afla D. Gen. Maiorū Barone de Sigenralū cu corpulū ofițirescū, Președintele de comitatū, Direptorele de finanția, Consulele orașenescū și alți demnitarī. Aci după sevărșirea rugățiunelorī de fericita sosire, rosti D. Prot. P. Raț o cuvântare potrivită, ce află plăcere nu numai la ascultători, dar mai cu sémă la Présfinția sea. La care responsū Présf. Sea cu o învățetură arhipăstorésca către poporū arătându cum are să iunéecă pe Dumnezeū și biserica sea, și să fie credințiosū Maiestății Sele préinduratulū nostru Monarhū, adăogându, că ca românū va lucta pentru înaintarea națiunii sele române. — Apoi luându cu sine pe D. Prot. alū Aradulū se pusă în caretă și mersă la biserica luī Teceli, unde nefiindū respectivii preoți, căci ei erau meniți la peședinția, sevărși cele de lipsă însuși D. Prot. Raț în limba bisericeii acelei, adecă sârbește; iară Măria sea învăță și aci poporulū spre portare bună și iubire între sine. — Ajungându la reședinția fu primitū de D. Prot. alū Oradieī mari Boțco, apoi se representă clerulū, după aceea fu salutată de magistratulū orașului, și comunitatea sârbésca, mai târziu îlū salutară și mai malți bărbați români singuraticī. A dóa zi ascultă S. liturgiă în biserica catedrale și împărți poporulū binecuvântarea arhipăstorésca. După liturgiă făcu Présfinția Sea visitele de cortenire, iară la întórcere îlū întimpină comunitatea română, a cărei președinte D. Dim. Haica aduce dorințele poporulū românū încredințatū dela Dumnezeū Présf. Sele în terminī străbătători și dulci, apoi vorbi și D. catehetū alū preparanzilorū D. I. Rusū în numele institutului. La carii respunse Présf. Sea, că va lucra cu totū dédinsulū spre înaintarea națiunii Sele. Să trăiască dară Présf. Sea D. Episcopulū nostru Procopiu Ivacicovici mulți fericiti anī în deplină sănătate, ca vorbele'i mângăiose și îm bucurătorie, să se prefacă în adeveru spre bucuria întinsei diecese arădane greco-resăritene române !

Turcia

Precătū ajungū știrile cele mai prospete din Constantinopole sântemū îndreptățiți a zice, că întrebarea orientale stă totū la punctulū acela, la care a statū mai nainte cu vreocâteva septemăne. Ni se pare însă că nu ne înșelămū de vomū zice, că Pórta nu dorește bătaie, și că pune mare încredere în mizlocirea Austriei prin noulū seū internunciū, care se aștepta în 14 Iuniu c. n. în Constantinopole, și căruia se gătește în Tofana o primire strelucită. Conferințele între ministeriulū Porții și între ambasadorii poterilorū străine ținū într'una. La Stambulū a

ajunsă acuma și o fregată americană, ea are să aștepte acolo până la sosirea ambasadorelui american. — Mai multe familie grecești, au părăsit Constantinopolea și se tragă spre Odesa, Atina, Marsilia și Triest, ca acolo să aștepte în pace sfârșitul viforului. Despre fermanul, ce la slobozit Sultanul în 6 Iunie zice Gazeta de Triest. Actul în sine ar fi destul de ponderos decât el ar fi fost tot deodată comitatul de o reorganizațiune administrațiunei din lontru. Cum pot aceste measure de toleranță, pe care Sultanul le a slobozit cu totă serioșitatea, și acărora punere în lucrare el o dorește din inimă, să afle primire bună la raiale, decât aceste vedu în fruntea administrațiunei încă tot pe acei ampoiați, cari sau făcutu făimoși prin portarea lor, ce este tocmai contrariă intențiunei Sultanului? Cumcă acestu asertu este adeverat, ne dovedesc unele știri din Bosnia, care iarăși aduc la lumină mai multe necuviințe, ce facu turcii asupra creștinilor. — Adecă vorbindu mai lămurit și fermanul acesta va rămănea cum este, adecă scrisu frumosu pe artiă, și turcii voru lucra, cum au lucrat și până acuma, adecă voru împila și maltrata pe creștini, unde numai voru poté. — Și poté fi acésta altfeliu decât Turculu și dictéză religiunea lui să vadă în creștini giauri, adecă căni necredințioși. — O înștiințare dela Smirna zice, că nu ar fi adeverat, că cumnatul Sultanului Halil Pașa ar fi murit, ba din contră sprijona acésta a turcilor ruginiți se află în deplina sănătate. Știrile din lontru Turciei sântu nepăciuitorie, în totu locul se pregătescu turcii de resbelu pe mórte și viață. — După o înștiințare din Megnesia din 14 Iunie ar fi acolo conversațiunea turcésă de tóte zilele „în decursul ramazanului nostru vomu omoră pe toți căpii creștinești“ Séra trecu gaminii pe ulițe și batu cu bote mari la porțile creștinilor. Episcopul grecilor a vrutu să plece de acolo, însă gubernatorele și comuna nu la lăsatu. Frica este între creștini cu atâtă mai mare, cu cât turcii sântu de părere că decât se va naște resbelu, ei se voru stinge din Europa, dar mai nainte zicu ei „vomu omoră noi totu ce putem, și apoi vomu merge la binecuvântata noastră Arabiă, ca să nă cadem sclavi în mânilor giaurilor“.

Cumcă subt așia relațiunii tótă creștinătatea din Turcia dorește pacea, este lucru cu totul firescu. În Constantinopole a sositu unu principe persienescu, cu alaiu mare, și se crede că elu ar fi adusu Sultanului alianța între Persia și Turcia pentru resbelul ce va urma. — În 6 Iun. s'a cititu și înmanuat Patriarșilor și marelui Ravi fermanul Sultanului în prezența lui Reșid Pașa. Opiniunea ce a cerutu Reșid Pașa dela ambadorii poterilor celor mari asupra proiectului de convențiune, ce l'a așternutu principele Mencicof sună într'acolo: că asupra unei întrebări, ce atinge așia aprópe libertatea comerțiului și suveranitatea Maiestăși Sele Sultanului, ar fi elu mai bun judecătoriu Reșid Pașa despre hotărârea, ce cugetă să întreprindă, și că ei nu se țin în puterniciți în privința acestei împregiurări a și esprima opiniunea. — Sultanul este bolnăviciosu, se pare, că lovit de rele atât familiar, ce le a căpatat prin mórtea mănesea, și a fiului se, cât și cele de stat iar fi secatu inima, și l'ar fi lepădatu într'o melancoliă, elu s'au mutat în palatul dela Terapia, aprópe de Buiucdere, unde a șezutu și tatăseu în resbelul cu Rusia la ani 1826 și 1827. — După știri mai prospete din Bulgaria turcii au început iarși crânceniile lor asupra creștinilor. — Amărățiunea este mare.

Anglia

L o n d o n ũ 20 Iuniu. c. n. Lordulŕ Palmenrston a fostŕ ĩnvinsu ĩn cuvĀntarea sea cĀci ceialaltŕi s'au ĩngrigitŕ a sparge ministeriulŕ. Se lucra despre aceea. Őre sĀ se iaie ĩntrarea Ruŕilorŕ ĩn principate de casŕ de resboiŕ? Ői Palmerston afirmĀ nemizlocitŕ. Fricosulŕ lordŕ Aberdege ĩnsĀ s'a grĀbitŕ a ĩncunoŕtiŕa pe cale privatĀ la S. Petersburgŕ, cĀ elŕ ocupaŕiunea principatelor danubiane nu o va ŕinĕ de casŕ de resboiŕ. ĩntr'aceea a venitŕ o depeŕĀ dela StĀpĀnirea franŕozĕscĀ, ĩn care acĕsta deciarĀ, cĀ ea trebuie sĀ privĕscĀ ocuparea principatelorŕ ca o cĀlcare a tractatelorŕ, ŕi poŕteŕte pe Anglia sĀ lucre ĩntr'o coĩnŕelegere cu Franŕia. Morning Postŕ zice: Rusia a propagatŕ ĩn tĀcere fanaticismulŕ ĩntre poporĀ, cum este adecĀ prorocia lui Agatangelŕ, care se zice cĀ arŕ fi scrisĀ ĩn anulŕ 1275, ŕi a prezisŕ cu precisiune cĀderea ĩmperiului Bizantinŕ ĩn 1453, ŕi alui reactivare dupĀ decurgerea tocmai de 400 anĕ. „Miĕ de exemplari zice M. P.“ din acĕsta profeŕiĀ s'au tipĀritŕ ŕi ĩn Atina, Smirna ŕi ĩn alte cetĀŕi, ŕi cea mai mare parte s'a ĩmpĀrŕitŕ prin agenŕii ruseŕti ŕi ĩn Constantinopole, ĩn Principate, ĩn Tesalia ŕi Albania, cu unŕ cuvĀntŕ ĩn oriente. (Nota lui Neselrode varsĀ luminĀ ŕi asupra ĩvinuirĕi acesteĕ) — ĩn casa de giosŕ a fostŕ Ruesel ĩntrebatŕ, de au cerutŕ stĀpĀnirea grecĕscĀ deciderea Anglieĕ ĩn svada de graniŕĀ cu Turcia ? la care a respunsŕ, cĀ porŕta a vrutŕ sĀ tragĀ la sine vecinele sate, ŕi cĀ Grecia a fostŕ hotĀrĀtĀ sĀ le ŕinĀ cu puterea. Ambasadorele englezescŕ ĩn coĩnŕelegere cu corpulŕ diplomaticŕ a rugatŕ pe Turcia sĀ nu facĀ mai departe nici unŕ paŕŕ pĀnĀ nu va cumpĀni anglia, Franŕia ŕi Prusia ĩntrebarea. Ambasadorii poterilorŕ acestorŕ au recunoscutŕ dreptulŕ porŕii ĩn causa acĕsta, ŕi Grecia s'a lĀsatŕ a sĀ ĩnprotivi mai de parte.

Cursulŕ banilorŕ la Viena ĩn 27. Iuniŕ Calend. noŕ.

Aurulŕ _____	115 ^{3/4}
Argintulŕ _____	110 ^{1/8}